

המלצות
איריס ליפשיץ קליגר

צילום: Marco Borggreve

מוזיקה

"פרויקט התקווה", לציון שנה לאירועי 7 באוקטובר: התזמורת המובילות בישראל בחמישה ימי קונצטים ברחבי הארץ. עד יום שני, מחיר כרטיס: 20 שקל. לפירוט: <https://hatikvah.ca>.

צילום: ניקי יזל

תערוכות

מרכז אמונד דה רוטשילד מציג: "רק המופלא הוא יפה" - תערוכה קבוצתית העוסקת בסטוריאליזם, ו"רגע של הלדת" של רונאל פינס, בהשראת שיר של אלתרמן. הפתיחה הערב (20:00), כניסה חופשית.

צילום: עומרי יוקי עומסי, ארי אילימן, רשות הטבע והגנים

אחת מהצבות מתרגלת לטבייה החדשה. יישארו חלק ממברץ אילת

אחרי שבילו את כל חייהן במצפה התתימי, נובה, ישראל ויעל שוחררו לים במפרץ אילת במסגרת פרויקט שיקום אוכלוסיית צבי הים הקרניים, מין בסכנת הכחדה חמורה • משדרים לווייניים יאפשרו מעקב צמוד על התאקלמותן בטבע: "אנחנו רוצים לקוות שיש להן סיכוי טוב בחוץ"

אילנה קוריאל

טיול אחרי צנה

והצמרת המשדרים. עד היום שוחררו במצפה כ-200 צבים, אבל רק עם סימון היצוני וצ"פ. זו הפעם הראשונה שבה משתמשים במשדרים. "מעולם לא עשינו זאת וזה מאוד מלהיב אותנו", אמר אביב. "עד היום היינו משהדרים את הצב, נותנים לו לעוף מהקן, ולא ידענו מה קורה איתם. הצבים שיחררנו היו קטנים, ולא ניתן היה למשדר אותם".
יעל, ישראל ונובה שוחררו לבסוף לים בשמור

רגע האמת - שולחים את הצבות לים

שעת האכלת לפני השחרור לים

המשדר הלווייני שיאפשר מעקב צמוד

רת חוף האלמוגים, אשר סמוכה למצפה התתימי, לעיני עובדי המצפה, אנשי רשות הטבע והגנים וגם קהל מבקרים רב. כוכות המשדרים, גם הציבור יוכל להתעדכן באופן קבוע בקורותיהן של שלוש הצבות, באמצעות אתר אינטרנט ייעודי. "בעזרת המשדרים נוכל לעקוב אחרי פעילותן ונדידתן בים סוף", הרגיש אביב, "כדי שנוכל לתת מענה לשאלה המרתקת, מה יכולת ההסתגלות לטבע של צבים שבקעו וחיו בשבי". "אנחנו שמחים מאוד על שיתוף של המרכז להצלת צבי ים עם המצפה התתימי, שמטרתו השבתו של מין בסכנת הכחדה קריטית בעולם כולו", אומר יניב. "אנחנו בתחילתו של פרויקט השבה ארוך שנים של צבי ים קרניים כדי לאושש את האוכלוסייה במפרץ אילת. אנחנו לא באמת יודעים מה עולה בגורלם וכמה הם השכנים בערביה הסעודית ובירדן לא בדיוק מש" תפים פעולה. אבל החזרת צבות הים האלה לים זה צעד גדול ומרשים".

מינית בגילי 20-30 שנה. בטבע הם אוכלי כל, הניזונים בעיקר מאלמוגים רכים, ספוגים וחסרי חוליות ימיים. לדברי ד"ר אביב לוי, המנהל המדעי של המצפה התתימי באילת, צבות הים קיבלו במהלך שהותן במצפה התתימי מזון מותאם לתזונה הטבעית שלהן, עשיר ברכיכות ובדגים מהים. הן שהו בכריכה משותפת עם צבי ים ירוקים וקרניים, לצד דגים ממינים שונים. "לאחר שנים של גידול, האכלות וטיפולים, הגענו לשלב המרגש של שחרור נקבות צבי הים לטבע. אנחנו עם פרפרים בכסן ומתרגשים מאוד", הוסיף אביב. "למרות שאנחנו משחררים אותן ממאור המצפה התתימי, הן יישארו חלק מהבית, במפרץ אילת, ואני מקווה שנוכל לה" משך לצפות בהן בטבע".
ככהנה למבצע הצבות, אנשי המרכז להצלת צבי ים של רשות הטבע והגנים, יחד עם אנשי המצפה התתימי, ערכו בדיקות מקיפות לזוחלים הימיים, הכוללות בדיקות דם, בדיקות פיזיות

ד"ר יניב לוי, מנהל המרכז להצלת צבי ים בר"ש ושות הטבע והגנים, התרגש לראות את צבות הים משוחררות - אך גם הביע דאגה באשר לגורלן. "אנחנו רוצים לקוות שיש להן סיכוי טוב בחוץ", הוא הסביר. "יש מאמרים שמדברים על שרירות של צבי ים שהוחזקו 20 ו-30 שנה בשבי, ונדרו בצורה מכובדת בחוץ. יש צבי ים שלא שרדו. הטבע הוא קשות. גם צבי ים בריא לאו דווקא שורד ואחוזי התמותה גבוהים. המפגעים של האדם גדולים. צבי ים קרניים ניצודו בכל רחבי העולם כמשך מאות שנים. השתמשו כשריון שלהם לתכשיטים, סימניות, מסגרות משקפיים ועוד. שחטו את הצבים האלה בצורה אינטנסיבית עד שהגיעו לסכנת הכחדה קריטית".
אין עזרה מהשכנים
צבי ים קרניים, הנפוצים במפרץ אילת ולא מצויים במימי הים התיכון, מגיעים לבגרות

צבות הים בנות 25 נובה וישראל, וחברתן יעל המבוגרת מוזן בשני תיים, יצאי השבוע להרפתקה של חייהן. כולן בקעו במצפה התתימי באילת במסגרת פרויקט משותף עם רשות הטבע והגנים לאישוש האוכלוסייה שלהן. 80 מאחיהן ואחיותיהן של צבי הים הקרניים מוערכת בעשרות 90 למפרץ אילת כשהיו רק אבקועים - וכעת הגיע גם תורן. אחרי שלשלוש הצבות הוצמרו משדרים לווייניים, הן שוחררו לים הפתוח. השלוש שייכות למין צב הים הקרני המ" צוי בסכנת הכחדה חמורה. האוכלוסייה במפרץ אילת של צבי הים הקרניים מוערכת בעשרות פרטים בלבד - כ-30 צבי ים וזהו במקום, מתרי כ-20 צבי ים קרניים - וזו הפעם הראשונה בה הוחלט להשתמש במשדרים לווייניים, כדי לעקוב במשך כשנתיים כיצד יתאקלמו הצבות בטבע ואם ינדרו אלפי קילומטרים או שיישארו באזור המפרץ.